

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 856/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 5254/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2012 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 5254/2011. V označenom exekučnom konaní sa sťažovateľ domáhal rozhodnutia o námietkach proti exekúcii vedenej súdnou exekútorkou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], Exekútorský úrad [REDAKOVANÉ], pod sp. zn. EX 2006/2011 a o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. 15 C/84/1999-195 zo dňa 6. 7. 2009 obsahoval výrok: „Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi v 1., 2. rade náhradu trov konania vo výške 4 760,24 € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“. Vo výroku však nebolo uvedené, že „podľa ustanovenia § 149 ods. 1 OSP ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi“ (strana 9 druhý odsek rozsudku)... Tento nedostatok bol dôvodom, že Odporca 1) [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] sa považovali za oprávnených... a podali dňa 22. 8. 2011 prostredníctvom advokátky (ktorej som poštou, lebo číslo účtu mi neoznámila, poslal 4 760,24 €) návrh na exekúciu...

O námietke doručenej exekútorovi 10. 11. 2011... a Okresnému súdu Bratislava V 23. 11. 2011... 16. 1. 2012 nebolo do teraz rozhodnuté. Takisto súd nerozhodol ani o návrhu na predbežné opatrenie z 19. 12. 2011.

Listom zo dňa 11. 1. 2012... som požiadal predsedu súdu o prijatie. Stretnutie sa uskutočnilo 17. 1. 2012, kde mi bolo ústne avizované, že námietky ako aj nariadenie predbežného opatrenia budú zamietnuté z dôvodu, že výrok rozsudku znel tak, že trovy

konania mám zaplatiť odporcom a nie advokátke a že nie je povinnosťou súdu skúmať odôvodnenie rozsudku na základe ktorého sa exekúcia uskutočnila.

Poverenie na vykonanie exekúcie vydané súdom Bratislava V podpísané sudkyňou [REDAKOVANÉ] číslo 5105*106441 zo dňa 21. 9. 2011... považujem za závažné porušenie zákona č. 233/1995 s nenapraviteľnými následkami.

V zmysle ustanovenia § 38 ods. 1 Exekučného poriadku, návrh na vykonanie exekúcie môže podať len oprávnený. Z charakteru pohľadávky vyplýva, že náhradu trov konania platí povinný vždy na účet advokáta a nie účastníkovi, ktorému súd náhradu priznal. Oprávneným v tomto prípade je teda [REDAKOVANÉ], ktorá ale návrh na exekúciu nepodala a v rozpore s ustanovením § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. žiadala uhradiť ňou vyúčtované trovy právneho zastúpenia na účet komory a nie na svoj účet...

Podaním zo dňa 17. januára 2012 som požiadal odvolací Krajský súd v Bratislave (č. 3 Co 290/09-274), aby zosúladiť výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. 15 C/84/1999-195 zo dňa 6. 7. 2009 s textom na strane 9 druhý odsek „podľa ustanovenia § 149 ods. 1 OSP ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.“... V zmysle tohto príkazu som náhradu trov konania vo výške 4 760,24 € priznanú odporcom zaplatil poštovým peňažným poukazom advokátke...

Sťažovateľ podáva sťažnosť na Ústavný súd SR z toho dôvodu, že o ochrane ním označených základných práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v súlade s dikciou § 53 zákona o ústavnom súde vyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Proti exekučnému príkazu nie je prípustný opravný prostriedok...

Sťažovateľ okrem iného v návrhu petitu od Ústavného súdu SR požaduje, aby rozhodol o primeranom finančnom zadosťučinení v sume 10 000,- € (slovom Desť tisíc €). Takto uplatnenú sumu finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že napriek tomu, že povinnosť uložení rozhodnutím súdu splnil, nezákonná exekúcia nebola doteraz zastavená...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho návrhu rozhodol takto:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er/5254/2011 porušené bolo.

2. zrušuje Poverenie súdneho exekútora č. 5105*106441 z 21. 9. 2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € (slovom Desať tisíc €), ktoré mu je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa, [REDAKOVANÉ], advokát so sídlom [REDAKOVANÉ], ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný zaplatiť na účet advokáta do dvoch mesiacov od tohto nálezu.“

Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu vydať aj „dočasné opatrenie“, a to „do rozhodnutia o návrhu na zrušenie Poverenia č. 5105*106441 pozastaviť prebiehajúcu exekúciu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na verejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu sp. zn. 37 Er 5254/2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V zmysle čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť iba v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Článok 46 ods. 1 ústavy je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Ústavný súd, zohľadňujúc svoju doterajšiu judikatúru, uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a uplatňovania s ústavou, respektíve s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov len v prípade, ak v konaní, ktoré predchádzalo ich vydaniu alebo samotným rozhodnutím

došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04).

Ústavný súd poukazuje na to, že podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 203/09).

Sťažovateľ sa návrhom na predbežné opatrenie domáhal určenia, že uskutočnenie výkonu rozhodnutia nariadeného okresným súdom č. 5105*106441, sp. zn. Ex 2006/2011 z 21. septembra 2011 sa predbežne zastavuje. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol uznesením č. k. 37 Er 5254/2011-49 z 11. januára 2012 tak, že návrh sťažovateľa zamietol. V odôvodnení uviedol, že *„výkon rozhodnutia nemožno predbežne zastaviť, pretože Exekučný poriadok predbežné zastavenie exekúcie pojmovo nepozná“*.

Sťažovateľ proti postupu okresného súdu podal sťažnosť ústavnému súdu 19. januára 2012 (doručenú ústavnému súdu 23. januára 2012), v ktorej namieta postup

okresného súdu. Okrem toho žiada ústavný súd o zrušenie poverenia č. 5105*106441 súdneho exekútora z 21. septembra 2011, odvodzujúc právomoc ústavného súdu z dikcie, že proti exekučnému príkazu nie je prípustný opravný prostriedok.

Zo zistení ústavného súdu a zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ sa v odvolaní podanom (v lehote určenej na odvolanie) 25. januára 2012, ktoré okresný súd doručil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súdu odvolaciemu 27. januára 2012, domáhal toho, aby odvolací súd zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 5254/2011-57 z 12. januára 2012 tak, že vyhovie jeho návrhu z 8. novembra 2011 a že exekúciu vedenú pod sp. zn. 37 Er 5254/2011, sp. zn. EX 2006/2011 zastaví a zruší súvisiace uznesenia okresného súdu č. k. 37 Er 5254/2011-49, 51, 53, 55.

Sťažovateľ tým, že podal odvolanie proti predmetnému rozsudku okresného súdu krajskému súdu, sám uznal, že v rámci vedeného súdneho konania má k dispozícii opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z týchto záverov, ústavný súd nezistil žiadny ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto, aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci sp. zn. 37 Er 5254/2011, pre nedostatok svojej právomoci.

Nad rámec svojho rozhodnutia a jeho odôvodnenia ústavný súd na okresnom súde zistil, že krajský súd rozhodol o skutočnostiach, ktoré sťažovateľ namietal v odvolaní proti citovaným uzneseniam okresného súdu (ako aj v sťažnosti doručenej ústavnému súdu v roku 2012)

- uznesením č. k. 22 CoE 122/2012-129, 22 CoE 189/2012 z 18. apríla 2012 (právoplatným 17. mája 2012) v prvom výroku tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 5254/2011-49, ktorým bol zamietnutý návrh povinného (sťažovateľa)

na nariadenie predbežného opatrenia, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a v druhom výroku tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 5254/2011-51 z 11. januára 2012, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za nariadenie predbežného opatrenia, zrušil,

- uznesením č. k. 22 CoE 190/2012-130, č. k. 22 CoE 191/2012 z 18. apríla 2012 (právoplatným 18. mája 2012) odvolanie povinného o vznesení námietok proti exekúcii odmietol a povinnosť sťažovateľa zaplatiť súdny poplatok za námietky proti exekúcii potvrdil.

Ústavný súd ďalej zo spisu zistil, že okresný súd uznesením č. k. 37 Er 5254/2011-146 z 30. augusta 2012 návrh sťažovateľa z 29. mája 2012 na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd predmetné uznesenie zrušil uznesením č. k. 18 CoE 54/2012-180 z 23. januára 2013 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd uznesením č. k. 37 Er 5254/2011-257 zo 7. mája 2013 návrhy sťažovateľa z 29. mája 2012 a 15. januára 2013 na zastavenie exekúcie zamietol (právoplatným 30. mája 2013).

Ústavný súd tiež zistil, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vrátené 13. septembra 2013 (exekučné konanie sa skončilo vymožením pohľadávky, príslušenstva a trov exekúcie 27. augusta 2013), vec je skončená a od 30. januára 2014 je v archíve okresného súdu.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014